

ΕΝΟΤΗΤΑ 1

Η εποχή του Διαφωτισμού

Α. Εξελίξεις στην Ευρώπη κατά τον 17^ο και 18^ο αιώνα

Οικονομικές – Κοινωνικές – Πολιτικές – Πνευματικές

A. Οικονομικές

1. Θεαματική αύξηση του πληθυσμού
2. Μεταβολές στην αγροτική οικονομία
  - Δημιουργία μεγάλων αγροκτημάτων
  - Επέκταση της χρήσης μηχανημάτων
  - Εφαρμογή νέων μεθόδων καλλιέργειας

για την κάλυψη των αναγκών του ολοένα αυξανόμενου πληθυσμού

Το φαινόμενο ονομάστηκε: .....

3. Ανάπτυξη εμπορίου ανάμεσα σε....., ..., ...
- (τριγωνικό εμπόριο) αλλά και στο εσωτερικό της ευρωπαϊκής ηπείρου

4. Οι μεταβολές στην αγροτική οικονομία είχαν ως αποτέλεσμα πολλοί αγρότες να μείνουν χωρίς δουλειά, γεγονός που τους οδήγησε να αναζητήσουν μεροκάματα στις πόλεις. Από την άλλη η συγκέντρωση κεφαλαίων από κάποια άτομα λόγω της ενασχόλησης τους με το εμπόριο και η ευρεία χρήση των μηχανών (εκβιομηχάνιση) για κάλυψη της ολοένα αυξανόμενης ζήτησης οδήγησαν στη δημιουργία εργοστασίων (εργάτες, πρώην αγρότες). Το φαινόμενο ονομάστηκε βιομηχανική επανάσταση και άρχισε από τη Μεγάλη Βρετανία γύρω στα 1750-1780.

B. Κοινωνικές

- . Αστοί (βιομήχανοι, τραπεζίτες, μεγαλοέμποροι) ενισχύουν συνεχώς τη θέση τους.
- . Οι αριστοκράτες αμύνονται προσπαθώντας να διαφυλάξουν τα προνόμιά τους.
- . Οι αγρότες (πλειονότητα πληθυσμού) και τα κατώτερα κοινωνικά στρώματα των πόλεων ζούσαν κάτω από άθλιες συνθήκες.

Γ. Πολιτικές

- . Η πολιτική κατάσταση παρέμενε στάσιμη
- . Η εξουσία ήταν συγκεντρωμένη στα χέρια του βασιλιά (απόλυτη μοναρχία), με εξαίρεση τη Μεγάλη Βρετανία όπου αναγνωρίστηκαν κάποια πολιτικά δικαιώματα στα μέλη των οικονομικά ισχυρότερων τάξεων (έμποροι, μεγαλοκτηματίες)

Δ. Πνευματικές

- . Η πρόοδος των φυσικών επιστημών, από τον 17^ο αιώνα, άνοιγε το δρόμο για την απελευθέρωση από τις προλήψεις του Μεσαίωνα.
- . Κάποιοι διανοούμενοι, βασισμένοι στη λογική, προσπαθούσαν να ερμηνεύσουν τον κόσμο (Φράνσις Μπέικον, Ρενέ Ντεκάρτ, Τζον Λοκ, Ισαάκ Νιούτον)

. Ο Διαφωτισμός υπήρξε κίνημα βαθύτατα πολιτικό, καθώς η ανερχόμενη **αστική τάξη** διαμόρφωσε επιχειρήματα **για να διεκδικήσει τη συμμετοχή της στη λήψη αποφάσεων**.

1. Αφού συμβουλευτείτε το βιβλίο σας (σελ. 11) να γράψετε ένα κατατοπιστικό σημείωμα που να ορίζει τί ήταν ο Διαφωτισμός (πού πρωτοεμφανίστηκε, πότε, πού κορυφώθηκε, κορυφάιοι εκπρόσωποι, πώς ονομάστηκαν).

---

2. Να αναφέρετε ποιες ήταν οι κύριες θέσεις του κινήματος του διαφωτισμού.

- _____
- _____
- _____
- _____

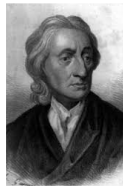
3. Αφού διαβάσετε τις αντίστοιχες παραγράφους στο βιβλίο σας (σελ.11-12) να συμπληρώσετε τον πιο κάτω πίνακα ώστε να φαίνονται οι βασικές θέσεις του κινήματος του Διαφωτισμού με τα παρακάτω:

**Διαφωτισμός και
Πολιτική**

**Διαφωτισμός και
Θρησκεία**

4. Αφού διαβάσετε τις αντίστοιχες παραγράφους στο βιβλίο (σελ.11-12) να συμπληρώσετε στον πίνακα που ακολουθεί τις θέσεις των κυριότερων διαφωτιστών σε σχέση με την πολιτική.

Τζον Λοκ

- Κοινωνικό συμβόλαιο

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Ρουσό

- Γενική βούληση

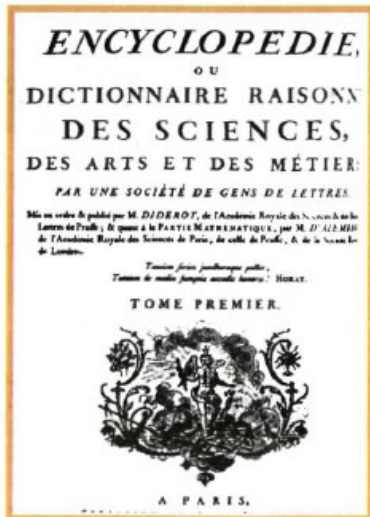
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

Μοντεσκιέ

- Διάκριση των εξουσιών

- .....
- .....
- .....
- .....
- .....
- .....

5. Τι ήταν η Εγκυκλοπαίδεια και ποιοι ήταν οι βασικοί πρωτεργάτες της;

Εργασίες για το σπίτι:

1. Ψάχνοντας είτε στο διαδίκτυο είτε σε βιβλία να βρείτε πληροφορίες για την τέχνη του 17-18ου αιώνα και να παρουσιάσετε μερικές εικόνες στην τάξη.
2. Αφού διαβάσετε την πηγή 5 (σελίδα 12) "Ο Βολταίρος για την ανεξιθρησκία" να αναφέρετε ποιες θέσεις του Διαφωτισμού σε σχέση με τη θρησκεία διαφαίνονται σε αυτή.

